

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 19. oktobrī
(OR. en)

14008/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0371(COD)

VISA 200
MIGR 322
FRONT 306
COMIX 444

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 19. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 642 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz apturēšanas mehānisma pārskatīšanu groza Regulu (ES) 2018/1806

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 642 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 642 *final*

Briselē, 18.10.2023.
COM(2023) 642 final

2023/0371 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz apturēšanas mehānisma pārskatīšanu groza Regulu (ES) 2018/1806

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Bezvīzu režīms sniedz ievērojamu labumu ES un partneriem visā pasaulē. Tas padara ceļošanu ērtāku, un tam ir būtiska nozīme ļaužu savstarpējo kontaktu, tūrisma, ekonomikas attīstības un kultūras apmaiņas veicināšanā. Pašlaik ES ir bezvīzu režīms ar 60 trešām valstīm¹. Saskaņā ar šo režīmu minēto valstu valstspiederīgie īslaicīgas uzturēšanās nolūkā — līdz 90 dienām jebkurā 180 dienu periodā — var ieceļot Šengenas zonā bez vīzas. ES bezvīzu politikas pamatā ir vīzu savstarpējība.

Ceļošana bez vīzām sniedz būtiskas priekšrocības pilsoņiem abās pusēs, vēl vairāk stiprinot ES attiecības ar tās partneriem. Tā stimulē ceļojumu un tūrisma nozari, kas saskaņā ar ESAO aplēsēm 2019. gadā atbilda aptuveni 7 % no pasaules eksporta² un veidoja aptuveni 4,4 % no ESAO valstu IKP³. Ceļošana bez vīzām veicina arī kultūras un akadēmisko apmaiņu. Tā arī veicina diplomātiskās attiecības un starptautisko sadarbību, izraisot plašāku politisko mijiedarbību dažādās jomās, piemēram, tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības, drošības, inovācijas un tehnoloģiju sfērā.

Ceļotāju skaits starp ES un bezvīzu režīma trešām valstīm 2019. gadā bija 364,8 miljoni. Tas ir 7 % pieaugums salīdzinājumā ar 2018. gadu⁴.

Vienlaikus Komisijas veiktā ES bezvīzu režīmu uzraudzība, citstarp tās ziņojumi, kas sniegti saskaņā ar vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānismu⁵, ir parādījuši, ka ceļošana bez vīzām var būt būtisku migrācijas un drošības problēmu cēlonis.

Ceļošana bez vīzām var palielināt neatbilstīgu migrāciju, kas izpaužas kā bezvīzu ceļotāju ilgāka uzturēšanās vai kā liels skaits patvēruma pieteikumu, ko iesniedz tādu bezvīzu režīma trešo valstu valstspiederīgie, kurām ir zems patvēruma atzīšanas līmenis (nepamatoti patvēruma pieteikumi). Turklāt dažos gadījumos nepietiekama vīzu saskaņošana ar ES vīzu politiku var pārvērst bezvīzu režīma valsti par tranzīta centru neatbilstīgai ieceļošanai ES.

¹ Uzskaitītas II pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.). Arī divu Ķīnas īpašo administratīvo reģionu (Honkongas un Makao) un vienas teritoriālās pārvaldes (Taivānas), kuru vismaz viena ES dalībvalsts neatzīst par valsti, un, vēlākais, līdz 2024. gada 1. janvārim, Kosovas* valstspiederīgie ir atbrīvoti no vīzu prasības.

² 2019. gads ir pēdējais reprezentatīvais pārskata gads pirms ceļošanas ierobežojumiem Covid-19 dēļ.

³ Safe-and-seamless-travel-and-improved-traveller-experience-OECDReport-for-the-G20-TWG_merged.pdf

⁴ 2019. gadā pieci galvenie galamērķi ceļotājiem no bezvīzu režīma trešām valstīm bija šādi: Spānija (61,1 miljons), Francija (54,7 miljoni), Itālija (51,1 miljons), Vācija (49,2 miljoni), Grieķija (25,8 miljoni).

⁵ Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 4. punktā ir noteikts, ka Komisija pārbauda to, vai tās trešās valstis, kuru pilsoņi ir tikuši atbrīvoti no vīzas prasības, ceļojot uz dalībvalstu teritoriju, jo ir sekmīgi noslēgts vīzu režīma liberalizācijas dialogs starp Savienību un minēto trešo valsti, nepārtraukti izpilda konkrētās prasības, kuras ir balstītas uz 1. pantu un kuras tika izmantotas, lai novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirt vīzu režīma liberalizāciju. Šajā nolūkā Komisija kopš 2017. gada saskaņā ar vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānismu ir pieņēmusi piecus ziņojumus, kas attiecas uz bezvīzu režīma partnervalstīm Rietumbalkānos (Albānija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Ziemeļmaķedonija un Serbija) un Austrumu partnerībā (Gruzija, Moldova un Ukraina). Turklāt Komisija regulāri uzrauga bezvīzu režīmus ar citām trešām valstīm saistībā ar iespēju iedarbināt minēto apturēšanas mehānismu pēc savas iniciatīvas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 3. punktu.

Arī ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, ko izveidojušas trešās valstis ar bezvīzu piekļuvi ES, var radīt riskus vai draudus dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tostarp saistībā ar organizētu noziedzīgu grupējumu iefiltrēšanos, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un korupciju. Ieguldītājiem paredzētu pilsonības shēmu mērķis ir piesaistīt ieguldījumus, piešķirot ieguldītājiem no trešām valstīm attiecīgās valsts pilsoņa tiesības ar mazāk stingriem nosacījumiem nekā parastie naturalizācijas režīmi⁶. Ja trešo valstu valstspiederīgie, kuriem citādi būtu vajadzīga vīza ieceļošanai ES, iegūst bezvīzu režīma valsts pilsonību, pateicoties šādām shēmām, viņi var tās izmantot, lai apietu parasto īstermiņa vīzu procedūru un ar to saistīto migrācijas un drošības risku novērtējumu.

Nesenie ģeopolitiskie notikumi ir pamatīgi ietekmējuši dalībvalstu drošību un ārējās robežas, pierādot, ka ārvalstu iejaukšanās var radīt nopietnus draudus dalībvalstu drošībai. Eiropadome 2021. gada oktobrī pieņēma secinājumus⁷, kuros aicināja Komisiju ierosināt izmaiņas ES tiesiskajā regulējumā, lai nodrošinātu pienācīgu reakciju uz hibrīduzbrukumiem. Vīzu režīma atceļšanas apturēšanas mehānisms būtu daļa no ES instrumentu kopuma, ar ko reaģēt uz hibrīddraudiem, piemēram, valsts sponsorētu migrantu instrumentalizāciju.

Apturēšanas mehānisms, kas izveidots ar Regulu (ES) 2018/1806⁸, ir līdzeklis pret bezvīzu ceļošanas ļaunprātīgu izmantošanu. Šis mehānisms ļauj nodrošināt atbrīvojuma no vīzas prasības pagaidu apturēšanu gadījumā, ja pēkšņi un būtiski palielinās neatbilstīga migrācija vai drošības riski. Tomēr, ņemot vērā pieaugošās problēmas, ko rada neatbilstīga migrācija, un draudus ES drošībai, ir kļuvis skaidrs, ka šis mehānisms ir jānostiprina un jāuzlabo vēl vairāk.

Tālab savā 2023. gada 20. marta vēstulē Eiropadomei priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ierosināja, ka “Komisija pastiprinās vīzu politikas saskaņošanas uzraudzību un iesniegs visaptverošu ziņojumu, kas bruģēs ceļu tiesību akta priekšlikumam, ar ko groza vīzu režīma atceļšanas apturēšanas mehānismu”. Tādējādi Komisija 2023. gada 30. maijā pieņēma paziņojumu par ES bezvīzu režīmu uzraudzību⁹, kurā izklāstīts konsultāciju process. Paziņojumā ir aplūkota ES bezvīzu režīma darbība un apzinātas galvenās problēmas neatbilstīgas migrācijas un drošības jomā.

Lai efektīvi risinātu daudzās problēmas, ko pastāvīgi mainīgajā ģeopolitiskajā kontekstā rada bezvīzu ceļošana, un ņemot vērā apspriešanos ar Eiropas Parlamentu, dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, šā priekšlikuma mērķis ir pielāgot apturēšanas mehānismu šīm problēmām, grozot attiecīgos noteikumus, kas izklāstīti Regulas (ES) 2018/1806 8. pantā.

Bezvīzu ceļošanas apturēšanas mehānisms

Regula (ES) 2018/1806 paredz pilnīgu saskaņošanu attiecībā uz trešām valstīm, uz kuru valstspiederīgajiem attiecas prasība, ka viņiem jābūt vīzai, lai šķērsotu dalībvalstu ārējās robežas (minēta arī kā “vīzas prasība”), kā arī tām trešām valstīm, kuru valstspiederīgie no

⁶ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ieguldītājiem paredzētas sistēmas pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšanai Eiropas Savienībā”, COM(2019) 12 final.

⁷ Eiropadomes sanāksmes secinājumi (2021. gada 21. un 22. oktobris).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

⁹ COM/2023/297 final.

minētās prasības ir atbrīvoti. Tajā arī paredzēta iespēja uz laiku apturēt atbrīvojumu no vīzas prasības (turpmāk “apturēšanas mehānisms”).

Šis apturēšanas mehānisms pirmo reizi tika ieviests 2013. gadā¹⁰ ar galveno mērķi ļaut uz laiku apturēt atbrīvojumu no vīzas prasības pēkšņa un būtiska neatbilstīgas migrācijas pieauguma gadījumā. Pēc tam šis mehānisms 2017. gadā¹¹ tika pārskatīts tā, lai dalībvalstīm būtu vieglāk ziņot par apstākļiem, kuru dēļ var aktivizēt apturēšanas mehānismu, un lai Komisija varētu iedarbināt mehānismu pēc savas ierosmes.

Pašlaik, pamatojoties uz Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 2., 3. un 4. punktu, apturēšanas mehānismu var iedarbināt šādos gadījumos:

- ir būtiski palielinājies (t. i., palielinājums pārsniedz 50 % robežlielumu) tādu konkrētas trešās valsts pilsoņu skaits, kuriem ir atteikta ieceļošana vai par kuriem ir noskaidrots, ka viņi bez attiecīgām tiesībām uzturas dalībvalsts teritorijā;
- ir būtiski palielinājies (t. i., palielinājums pārsniedz 50 % robežlielumu) tādas konkrētas trešās valsts pilsoņu patvēruma pieteikumu skaits, kurai ir zems patvēruma atzīšanas līmenis;
- ir samazinājusies sadarbība ar konkrētu trešo valsti atpakaļuzņemšanas jomā;
- ir palielinājies risks vai tiešs apdraudējums dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, jo īpaši – būtiski palielinājies tādu smagu noziedzīgu nodarījumu skaits, kuri ir saistīti ar konkrētas trešās valsts pilsoņiem;
- attiecībā uz trešām valstīm, kurām piešķirts atbrīvojums no vīzas prasības vīzu režīma liberalizācijas dialoga ietvaros, — nav izpildītas konkrētas prasības, kas izmantotas, lai novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirt vīzu režīma liberalizāciju.

Lai iedarbinātu apturēšanas procedūru, Komisijai ir jāinformē Eiropas Parlaments un Padome vai nu pēc dalībvalstu paziņojuma izskatīšanas, vai pēc savas analīzes izdarīšanas, un pēc tam tā var nolemt, ka ir jārīkojas un jāiedarbina apturēšanas mehānisms. Apturēšanas procedūras iedarbināšana notiek automātiski, ja vienkāršs dalībvalstu vairākums informē Komisiju par viena vai vairāku iepriekš minēto apstākļu esību.

Apturēšanas procedūra sastāv no trim posmiem.

- 1) Atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšana sākotnēji ilgst deviņus mēnešus, un par to lemj ar Komisijas īstenošanas aktu. Apturēšanas laikposmā Komisijai būtu jāizveido ciešāks dialogs ar attiecīgo trešo valsti, lai labotu attiecīgos apstākļus.
- 2) Ja apstākļi, kuri ir izraisījuši apturēšanu, saglabājas, apturēšana ar deleģēto aktu būtu jāpagarina vēl par 18 mēnešiem.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1289/2013 (2013. gada 11. decembris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 347, 20.12.2013., 74.–80. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2017/371 (2017. gada 1. marts), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (apturēšanas mehānisma pārskatīšana) (OV L 61, 8.3.2017., 1.–6. lpp.).

- 3) Ja līdz otrā posma beigām nav rasts risinājums, Komisija, izmantojot parasto likumdošanas procedūru, var ierosināt atbrīvojuma no vīzas prasības izbeigšanu un trešās valsts pārcelšanu no Regulas (ES) 2018/1806 II pielikuma uz I pielikumu.

• **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ar Regulu (ES) 2018/1806 ir izveidots to trešo valstu saraksts, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu saraksts, uz kuru valstspiederīgajiem šī prasība neattiecas. Regulu (ES) 2018/1806 piemēro visās dalībvalstīs, izņemot Īriju. To piemēro arī Islandē, Lihtenšteinā, Norvēģijā un Šveicē. Regula ir daļa no ES kopējas īstermiņa uzturēšanās vīzu politikas (90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā).

Grozījums saskan ar jaunākajām svarīgākajām norisēm vīzu un robežu politikas jomā, kuru mērķis ir stiprināt Šengenas zonas drošību.

- Nesen pārskatītā Vīzu informācijas sistēmas (VIS) regula¹², kas ļaus veikt rūpīgākas vīzu pieteikumu iesniedzēju iepriekšējās darbības pārbaudes, novērst drošības informācijas nepilnības, uzlabojot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, un veiksmīgāk apkarot bērnu nolaupīšanu un tirdzniecību, pazeminot vecumu, no kura ņem pirkstu nospiedumus no nepilngadīgajiem. Tā arī paplašinās Vīzu informācijas sistēmu, iekļaujot tajā ilgtermiņa vīzas un uzturēšanās atļaujas.
- Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (ETIAS)¹³ ir daļa no viedrobežu un sistēmu sadarbības satvara un ievieš tiešsaistes ceļošanas atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem nav vajadzīga vīza.
- Ieceļošanas/izceļošanas sistēma (IIS)¹⁴, kas paredz, ka katram ceļotājam, kurš īslaicīgi uzturas Šengenas zonā, būs jāreģistrē ieceļošana un izceļošana ārējās robežas šķērsošanas vietās, ļaujot atklāt personas, kas pārsniedz atļauto uzturēšanās termiņu.
- Otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēma (SIS II), kas ļauj apmainīties ar informāciju starp valstu robežkontroles, muitas un policijas iestādēm, nodrošinot, ka personu brīva pārvietošanās Eiropas Savienībā var notikt drošā vidē¹⁵.

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šī iniciatīva saskan ar ES migrācijas, robežu pārvaldības un drošības politiku, jo tās galvenais mērķis ir pārvaldīt drošības un neatbilstīgas migrācijas riskus Šengenas zonā.

¹² Regula (EK) Nr. 767/2008 par Vīzu informācijas sistēmu un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011.

¹⁵ Regula (ES) 2018/1860 par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi; Regula (ES) 2018/1861 par SIS izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaudes jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu; Regula (ES) 2018/1862 par SIS izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās.

Konkrēti, ierosinātā apturēšanas mehānisma pārskatīšana palīdzēs veicināt ES mērķu sasniegšanu migrācijas un drošības jomā, vēršoties pret iespējamiem ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem saistībā ar bezvīzu ceļošanu, kuri dalībvalstīm rada zināmu skaitu risku neatbilstīgas migrācijas, sabiedriskās kārtības un drošības ziņā.

Šī iniciatīva saskan ar ES ārējo attiecību politiku (tostarp cilvēktiesību un pamatbrīvību apsvērumiem) un sevišķi tās paplašināšanās politikai attiecībā uz bezvīzu režīma trešām valstīm ar pievienošanās perspektīvām.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 77. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kas pilnvaro Savienību izstrādāt pasākumus par kopēju vīzu un citu īstermiņa uzturēšanās atļauju politiku. Ierosinātā grozošā regula būs Šengenas *acquis* pilnveidošana.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Apturēšanas mehānisms, kas noteikts Regulā (ES) 2018/1806, ir ES kopējās vīzu politikas neatņemama sastāvdaļa. Mērķi stiprināt minēto mehānismu var sasniegt tikai ar rīcību Savienības līmenī, proti, grozot šo regulu. Dalībvalstis nevar rīkoties atsevišķi, lai sasniegtu minēto politikas mērķi.

• Proporcionalitāte

Saskaņā ar LES 5. panta 4. punktā noteikto proporcionalitātes principu konkrētā pasākuma būtībai un intensitātei ir jāatbilst konstatētajai problēmai. Visi šajā likumdošanas iniciatīvā aplūkotie jautājumi prasa ES līmeņa likumdošanas pasākumus, kas ļautu dalībvalstīm efektīvi risināt šīs problēmas.

Šā priekšlikuma galvenais mērķis ir uzlabot apturēšanas mehānismu, lai ātri un izlēmīgi reaģētu uz jaunām problēmām neatbilstīgas migrācijas un drošības jomā, kuras rada bezvīzu režīma trešās valstis, un cīnītos pret bezvīzu ceļošanas ļaunprātīgu izmantošanu.

Tai pašā laikā apturēšanas mehānisms būtu jāizmanto kā galējs līdzeklis bez nekāda automātiskuma un, pieņemot jebkādu lēmumu šajā sakarā, jāņem vērā ES un attiecīgo trešo valstu vispārējās attiecības, kā arī vispārējais politiskais konteksts.

Ierosinātie grozījumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu iepriekšējās sadaļās izskaidrotos mērķus.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Šā priekšlikuma mērķus var sasniegt tikai ar tiesību aktu, kas maina pašreizējo apturēšanas mehānismu. Tāpēc ir vajadzīga regula, ar ko groza Regulu (ES) 2018/1806.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Ar Regulu (ES) 2018/1806 izveidotais apturēšanas mehānisms ir iedarbināts divas reizes: pirmo reizi 2019. gada maijā pēc dalībvalsts paziņojuma par nepamatotu patvēruma pieteikumu skaita pieaugumu un smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījuši bezvīzu režīma trešās valsts valstspiederīgie; otro reizi 2022. gadā pēc Komisijas veiktas analīzes, kuras rezultātā uz laiku tika apturēts trešās valsts atbrīvojums no vīzas prasības ieguldītājiem

paredzētas pilsonības shēmas darbības dēļ, kura palielināja risku dalībvalstu iekšējai drošībai un sabiedriskajai kārtībai.

Dalībvalsts ziņojums Komisijai 2019. gada maijā parādīja, ka robežlielumus apturēšanas mehānisma iedarbināšanai nevarēja sasniegt, lai arī tika ziņots, ka ir palielinājies nepamatotu patvēruma pieteikumu skaits un tādu smagu noziedzīgu nodarījumu skaits, kurus pastrādājuši attiecīgajā dalībvalstī reģistrētie bezvīzu režīma valstsvalstspiederīgie. Lai gan Komisijas novērtējumā tika secināts, ka nosacījumi mehānisma iedarbināšanai šajā gadījumā nav izpildīti, vairākas dalībvalstis Padomes diskusijās uzskatīja, ka šie robežlielumi būtu jānosaka zemākā līmenī.

Kā noteikts Regulas (ES) 2018/1806 9. panta 2. punktā un 10. panta 3. punktā, Komisija 2021. gadā nāca klajā ar ziņojumu par apturēšanas mehānisma efektivitāti un par pilnvaru deleģēšanu saskaņā ar šādu mehānismu¹⁶. Ziņojumā tika secināts, ka, lai gan mehānisma izmantošanas rezultātā bezvīzu režīms nevienā gadījumā netika apturēts, mehānisma pastāvēšana bija veicinājusi svarīgas reformas migrācijas pārvaldības, drošības, tiesiskuma un cilvēktiesību jomā bezvīzu režīma trešās valstīs.

2022. gadā pēc mehānisma iedarbināšanas pirmo reizi tika apturēts trešās valsts atbrīvojums no vīzas prasības¹⁷. Šis gadījums akcentēja praksē sarežģījumus, kas saistīti ar mehānisma iedarbināšanu tā apgrūtinošās procedūras dēļ, un vēlreiz parādīja, ka pašreizējos noteikumos paredzēto robežlielumu ievērošana var izrādīties sarežģīta, traucējot steidzami reaģēt, lai novērstu neatbilstīgu migrāciju un drošības riskus, kas izriet no bezvīzu ceļošanas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Pēc Zviedrijas prezidentūras iniciatīvas 2023. gada pirmajos mēnešos Tieslietu un iekšlietu padome apsprieda iespējamu Regulas (ES) 2018/1806 pārskatīšanu, sevišķi attiecībā uz apturēšanas mehānismu, un dalībvalstis pauda tai plašu atbalstu. Šo jautājumu aktualizēja konstatēto neatbilstīgas ES robežšķērsošanas gadījumu skaita palielināšanās Rietumbalkānu maršrutā, kas daļēji bija saistīta ar to, ka nav saskaņotas vīzu politikas ar Rietumbalkānu partneriem, un šī situācija izteikti atspoguļoja nepieciešamību pārskatīt apturēšanas mehānismu.

Pēc tam, kad 2023. gada 30. maijā tika pieņemts Komisijas paziņojums par ES bezvīzu režīmu uzraudzību, apturēšanas mehānisma pārskatīšana tika apspriesta Pastāvīgo pārstāvju komitejā 2023. gada 31. maijā, Tieslietu un iekšlietu padomnieku sanāksmē 2023. gada 1. jūnijā un Šengenas padomē 2023. gada 8. un 9. jūnijā. Dalībvalstis pauda stingru atbalstu apturēšanas mehānisma robežlielumu pielāgošanai, kā arī apturēšanas pamatojuma paplašināšanai, kas veicamas, jo īpaši iekļaujot vīzu politikas saskaņošanu, sevišķi gadījumos, kad tas varētu radīt migrācijas vai drošības riskus, un ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas kā papildu pamatojumu. Dalībvalstis arī atzinīgi novērtēja paziņojumā izklāstīto pārskatīto pieeju uzraudzībai un ziņošanai par bezvīzu režīma trešām valstīm.

Paziņojums 2023. gada 28. jūnijā tika iesniegts arī Eiropas Parlamentam (*LIBE* komitejai). Diskusijā *LIBE* komitejas locekļi atzinīgi novērtēja Komisijas iniciatīvu pārskatīt apturēšanas mehānismu, sevišķi attiecībā uz ierosinājumu kā skaidru apturēšanas pamatojumu iekļaut ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, ko izmanto bezvīzu režīma trešās valstīs, reaģējot

¹⁶ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānisma efektivitāti un pilnvaru deleģēšanu saskaņā ar šādu mehānismu, COM/2021/603 final.

¹⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/693 (2022. gada 27. aprīlis) par atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanu uz laiku Vanuatu valstspiederīgajiem C/2022/2309 (OV L 129, 3.5.2022., 18.–21. lpp.).

uz aicinājumu, ko Eiropas Parlaments puda 2022. gada 9. marta rezolūcijā ar ieteikumiem Komisijai par shēmām pilsonības un uzturēšanās atļauju piešķiršanai saistībā ar ieguldījumiem¹⁸. Rezolūcijā Komisija citstarp tika aicināta izdarīt pēc iespējas lielāku spiedienu, lai nodrošinātu, ka trešās valstis, kuras ir ieviesušas ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas un izmanto bezvīzu ceļošanas režīmu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumu, atceļ minētās shēmas, kā arī iesniegt priekšlikumu grozīt Regulas (ES) 2018/1806 8. pantu, lai iekļautu ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas darbību kā pamatojumu atbrīvojumu no vīzas prasības apturēšanai.

Komisija šā priekšlikuma izstrādē ir centusies ņemt vērā galvenos dalībvalstu un *LIBE* komitejas locekļu ierosinājumus par to, kā pārskatīt apturēšanas mehānismu un stiprināt uzraudzības un ziņošanas pienākumus.

Visbeidzot, lai iegūtu informāciju sava priekšlikuma sagatavošanai, Komisija 2023. gada augustā publicēja aicinājumu sniegt atsauksmes¹⁹, lai apspriestos ar plašāku sabiedrību un citām ieinteresētajām personām par iespējām uzlabot apturēšanas mehānismu. Tika saņemtas 15 atsauksmes no ceļojumu un transporta nozaru apvienībām, NVO un iedzīvotājiem. Lielākajā daļā šo atsauksmju tika uzsvērts, ka apturēšanas mehānismam arī turpmāk jābūt galējam līdzeklim bez nekāda automatiskuma un ka ceļotāji un nozares pietiekami savlaicīgi un skaidri jāinformē apturēšanas aktivizēšanas gadījumā.

- **Ietekmes novērtējums**

Vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānisma pārskatīšanai pašai par sevi nav tiešas ekonomiskas, sociālas vai vidiskas ietekmes. Komisijai, izskatot dalībvalsts paziņojumu un pirms tā pieņem lēmumu par to, vai ir vajadzīga rīcība, katrā atsevišķā gadījumā būs detalizēti jāizvērtē ietekme, ko radītu atbrīvojuma no vīzas prasības iespējama apturēšana konkrētas trešās valsts valstspiederīgajiem. Tāpēc šim priekšlikumam ietekmes novērtējums nav vajadzīgs.

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz pamattiesību aizsardzību Eiropas Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Kā jau prasīts pašreizējā Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 4. punktā, attiecībā uz tām trešām valstīm, kuras vīzu režīma liberalizācijas dialoga sekmīgas noslēgšanas rezultātā ir uzskaitītas II pielikumā, Komisija septiņus gadus pēc vīzu režīma liberalizācijas stāšanās spēkā turpinās pilnībā izvērtēt un ziņot par to, vai tiek nepārtraukti izpildītas vīzu režīma liberalizācijas prasības.

¹⁸ Eiropas Parlamenta 2022. gada 9. marta rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par shēmām pilsonības un uzturēšanās atļauju piešķiršanai saistībā ar ieguldījumiem (2021/2026(INL)).

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13910-EU-visa-policy-revision-of-the-visa-suspension-mechanism_lv

Pēc šā septiņu gadu perioda ziņojumu sniegšana par šīm valstīm tiks turpināta, taču koncentrēsies uz konkrētām problēmām un prioritātēm. Komisija var arī nolemt sniegt ziņojumu par bezvīzu režīma valstīm citās ģeogrāfiskajās teritorijās ārpus ES kaimiņreģioniem, koncentrējoties uz valstīm, kurās var rasties problēmas un ar kurām var būt nepieciešama turpmāka sadarbība, lai risinātu konkrētas ar migrāciju un/vai drošību saistītas problēmas, kuras varētu novērtēt saskaņā ar vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānismu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Šis priekšlikums stiprina un uzlabo vairākus apturēšanas mehānisma elementus, ko pašlaik reglamentē Regulas (ES) 2018/1806 8. pants. Ar ierosināto grozījumu 8. pantu aizstāj ar jaunu pantu kopumu (8.–8.f). Šī pārskatīšana ietver vairākus būtiskus grozījumus.

Pirmkārt, jaunajā **8. panta 1. punktā ir definēts pagaidu apturēšanas mehānisms**. Tajā ir paredzēts, ka apturēšanas mehānismu var iedarbināt dalībvalsts ar paziņojumu Komisijai vai Komisija, pamatojoties uz pašas veiktu analīzi. Dalībvalstu paziņošanas procedūra ir noteikta 8.b pantā (aizstāj noteikumus, kas pašlaik izklāstīti 8. panta 2. punktā), savukārt procedūra, saskaņā ar kuru apturēšanas mehānismu iedarbina Komisija, ir noteikta 8.c pantā (aizstāj noteikumus, kas pašlaik izklāstīti 8. panta 3. un 4. punktā).

Jaunajā 8. panta 2. punktā ir precizēts, ka gadījumos, kad nolīgumā par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu starp Savienību un kādu no II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm ir iekļauti noteikumi par dažādiem apturēšanas pamatojumiem vai atšķirīgām procedūrām, būtu jāpiemēro minētie noteikumi, nevis attiecīgie regulas noteikumi.

Otrkārt, priekšlikuma **8.a līdz 8.f pantā** ir paredzēti **apturēšanas nosacījumi un procedūra**. 8.a pantā ir noteikti un grozīti visi pamatojumi un robežlielumi atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanai. Pamatojumi atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanai ietver tādus, kas saistīti ar neatbilstīgas migrācijas pieaugumu, nepamatotu patvēruma pieteikumu skaita pieaugumu, sadarbības samazināšanos atpakaļuzņemšanas jomā un citiem nesadarbošanās gadījumiem atpakaļuzņemšanas jomā, kas patlaban atsevišķi uzskaitīti 8. panta 2. un 3. punktā, kā arī ar to, ka nav izpildītas vīzu režīma liberalizācijas prasības, kas pašlaik paredzētas 8. panta 4. punktā.

Papildus esošajiem pamatojumiem ar šo priekšlikumu 8.a panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētais apturēšanas pamatojums (sabiedriskā kārtība un drošība) tiek paplašināts, lai nepārprotami aptvertu **draudus dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai un drošībai, kurus rada hibrīddraudi**, piemēram, valsts sponsorētas migrantu instrumentalizācijas situācijas, kuru mērķis ir destabilizēt vai graut sabiedrību un svarīgas institūcijas²⁰.

Jauns apturēšanas pamatojums ir ieviests 8.a panta 1. punkta e) apakšpunktā, īpaši pievēršoties **ieguldītājiem paredzētām pilsonības shēmām**, kuras pašlaik darbojas vairākās trešās valstīs, kas uzskaitītas II pielikumā. Attiecīgās trešās valstis bieži reklamē šīs shēmas kā “zelta pases”, kuru nepārprotams pielietojums ir ļaut trešo valstu valstspiederīgajiem, kam citādi būtu vajadzīga vīza, ieceļot Savienībā bez vīzas. Šādas shēmas var ļaut to saņēmējiem apiet parasto Šengenas vīzu procedūru un ar to saistīto individuālo migrācijas un drošības

²⁰ Kā noteikts kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “Kopīgs regulējums hibrīddraudu apkarošanai — Eiropas Savienības reakcija”, JOIN (2016) 18 final, un kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Reaģēšana uz valsts sponsorētu migrantu instrumentalizāciju pie ES ārējām robežām”, JOIN(2021) 32 final.

risku izvērtēšanu padziļinātā veidā, tostarp lai varētu izvairīties no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas pasākumiem²¹. Lai gan Savienība ievēro suverēnu valstu tiesības lemt par savām naturalizācijas procedūrām, bezvīzu režīmu iecelšanai Savienībā nevajadzētu izmantot par instrumentu, ar ko piesaista individuālus ieguldījumus apmaiņā pret pilsonību. Lai risinātu šo jautājumu, ES vajadzētu būt iespējai, pamatojoties uz Komisijas analīzi, atcelt tādas trešās valsts atbrīvojumu no vīzas prasības, kura izvēlas izmantot ieguldītājiem paredzētu pilsonības shēmu, saskaņā ar kuru pilsonību piešķir bez reālas saiknes ar attiecīgo trešo valsti apmaiņā pret iepriekš noteiktiem maksājumiem vai ieguldījumiem.

Regulas 8.a panta 1. punkta f) apakšpunktā ir pievienots jauns apturēšanas pamatojums, lai aptvertu gadījumus, kad tas, ka II pielikumā uzskaitīta **trešā valsts nav saskaņojusi savu vīzu politiku** ar Savienības vīzu politiku, varētu radīt situācijas, kad trešo valstu valstspiederīgie, kas nav minētās trešās valsts valstspiederīgie, likumīgi ierodas minētās trešās valsts teritorijā un pēc tam nelikumīgi ieceļo dalībvalstu teritorijā. Vajadzētu būt iespējai iedarbināt apturēšanas mehānismu, lai novērstu šādus neatbilstīgas migrācijas riskus, sevišķi, ja attiecīgā trešā valsts ģeogrāfiski atrodas tuvu ES.

Jauna šajā priekšlikumā ir 8.a panta 2. punktā paredzētā iespēja **Komisijai** pēc katra gadījuma izvērtēšanas **apsvērt dažādus robežlielumus**, lemjot par to, vai apturēt atbrīvojumu no vīzas prasības gadījumos, kad būtiski pieaug neatbilstīga migrācija vai tādu nepamatotu patvēruma pieteikumu vai smagu noziedzīgu nodarījumu skaits, kas saistīti ar minētās trešās valsts valstspiederīgajiem. Konkrēti, Komisijai būtu jānovērtē, vai dalībvalstu paziņotajos gadījumos vai saskaņā ar Komisijas veiktu analīzi pastāv īpaši apstākļi, kas pamatotu zemāku vai augstāku robežlielumu piemērošanu nekā regulā norādītie. Komisijai savā novērtējumā būtu jāņem vērā dalībvalsts ārējo robežu neatbilstīgas šķērsošanas, nepamatotu patvēruma pieteikumu vai noziedzīgu nodarījumu faktiskais skaits, skarto dalībvalstu skaits un lielums un ietekme uz to vispārējo migrācijas situāciju, patvēruma sistēmu darbību vai iekšējo drošību, kā arī darbības, ko attiecīgā trešā valsts ir veikusi, lai situāciju labotu.

8.b pantā ir noteikta **procedūra un nosacījumi, saskaņā ar kuriem dalībvalsts sniedz paziņojumu Komisijai**, ja saskaras ar vienu vai vairākiem apstākļiem, kas pamato apturēšanu, un **procedūra, kā Komisija izskata šādu paziņojumu**. Pašlaik tas ir reglamentēts attiecīgi Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 2. un 5. punktā. Dalībvalstu paziņojuma tvērums nav grozīts, jo tas joprojām aptver spēkā esošos apturēšanas pamatojumus, kas saistīti ar neatbilstīgas migrācijas pieaugumu, nepamatotiem patvēruma pieteikumiem, sadarbības samazināšanos atpakaļuzņemšanas jomā un smagu noziedzīgu nodarījumu skaita pieaugumu. Lai gan ir paredzēts, ka jaunos ierosinātos apturēšanas pamatojumus analizē tikai Komisija, kā to reglamentē 8.c pants, arī dalībvalstis varēs sniegt Komisijai attiecīgu informāciju par šiem papildu pamatojumiem, lai arī ārpus oficiālās paziņošanas procedūras, kas noteikta 8.b pantā.

Ar 8.b pantu **tiek grozīts arī atsauces laikposms, kurā jānosaka, vai pastāv apstākļi**, kas var izraisīt apturēšanu (pašlaik iekļauts 8. panta 2. punktā). Šis grozītais atsauces laikposms turpmāk būs *vismaz* divi mēneši. Tādējādi varētu ņemt vērā arī garākus atsauces laikposmus (piemēram, gada tendences), nevis tikai pēkšņas izmaiņas attiecīgajos apstākļos.

²¹ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Ieguldītājiem paredzētas sistēmas pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšanai Eiropas Savienībā", COM(2019) 12 final, 23. lpp.

8.c pantā ir noteikts **Komisijas pienākums regulāri uzraudzīt apturēšanas pamatojuma esību** attiecībā uz visām II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm un procedūra apturēšanas mehānisma iedarbināšanai, kura balstās uz pašas Komisijas analīzi par šāda pamatojuma esību.

Direktīvas 8.d pantā ir izklāstīti **Komisijas ziņošanas pienākumi** attiecībā uz valstīm, kas ir pabeigušas dialogu par vīzu režīma liberalizāciju (pašlaik 8. panta 4. punkts), un ieviesta iespēja Komisijai pēc savas iniciatīvas vai pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma ziņot par jebkuru no bezvīzu režīma valstīm, kas uzskaitītas II pielikumā.

8.e un 8.f pants attiecas uz apturēšanas procedūru, kurai izmanto attiecīgi īstenošanas un deleģētos aktus un kura patlaban noteikta 8. panta 6. punktā. Šo procedūru groza, **palielinot atbrīvojuma no vīzas prasības pagaidu apturēšanas ilgumu no deviņiem mēnešiem līdz 12 mēnešiem** (pirmajā posmā) un **no 18 mēnešiem līdz 24 mēnešiem** (otrajā posmā). Mērķis šeit ir uzlabot apturēšanas procedūras efektivitāti un dot pienācīgu laiku dialogam ar attiecīgo trešo valsti un dot tai iespēju veikt pasākumus apturēšanu izraisījušo apstākļu labošanai.

Ar 8.e pantu tiek ieviesta arī **steidzamības procedūra**, kas ļautu Komisijai ar nekavējoties piemērojamu īstenošanas aktu apturēt atbrīvojumu no vīzas prasības, ja tā uzskata, ka pastāv sevišķi svarīgi steidzami iemesli, kuru dēļ ir nepieciešama paātrināta rīcība, ko nevar nodrošināt saskaņā ar parasto procedūru, jo īpaši, lai novērstu tādu trešo valstu valstspiederīgo masveida pieplūdumu, kuri neatbilstīgi ierodas dalībvalstī no tādas trešās valsts teritorijas, ar kuru ES ir bezvīzu režīms, vai nopietnu kaitējumu dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.

Jebkurā posmā **apturēšanu var atcelt, kolīdz tiek novērsti apstākļi, kuru dēļ apturēšana tika piemērota**. Procedūra atbrīvojuma no vīzas apturēšanas atcelšanai gadījumā, ja apstākļi, kuru dēļ atbrīvojums tika apturēts, beidz pastāvēt pirms attiecīgā pagaidu apturēšanas posma beigām, ir noteikta 8.e panta 4. punktā un 8.f panta 5. punktā.

Tā kā 8.e pantā ir paredzēta steidzamības procedūra, tiek grozīts arī 11. pants, ieviešot atsauci uz atbilstošo procedūru, kas noteikta 8. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr.182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko attiecībā uz apturēšanas mehānisma pārskatīšanu groza Regulu (ES) 2018/1806**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1806²² ir uzskaitītas tās trešās valstis, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī tās trešās valstis, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas, ja uzturēšanās ilgums nepārsniedz 90 dienas 180 dienu laikposmā.
- (2) Mehānisms atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanai uz laiku Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumā uzskaitīto trešo valstu valstspiederīgajiem ("apturēšanas mehānisms") būtu jāstiprina, lai Savienības rīcībā būtu efektīvāks aizsardzības pasākums, kura mērķis ir novērst plašāku neatbilstīgas migrācijas un sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējuma risku klāstu, ko rada minētajā II pielikumā uzskaitītās trešās valstis, kā arī iespējamus minētā trešo valstu atbrīvojuma no vīzas prasības pārkāpumus, kas izriet no ieguldītājiem paredzētu pilsonības shēmu darbības.
- (3) Apturēšanas mehānisma izmantošana jo īpaši būtu jāatvieglo, paplašinot iespējamās apturēšanas pamatojumus, pielāgojot attiecīgos robežlielumus un procedūras un stiprinot Komisijas uzraudzības un ziņošanas pienākumus.
- (4) Savienība ar Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumā uzskaitītajām valstīm ir noslēgusi nolīgumus par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu, kuros var būt iekļauti dažādi apturēšanas pamatojumi vai procedūras, kas atšķiras no apturēšanas mehānismā noteiktajiem, un nākotnē var noslēgt vēl citus šādus nolīgumus. Tā kā Savienība ievēro starptautiskos nolīgumus un tādējādi šie nolīgumi tai ir saistoši, attiecīgie atšķirīgie noteikumi, kas izklāstīti minētajos nolīgumos, būtu jāpiemēro attiecīgo apturēšanas mehānisma noteikumu vietā.
- (5) Eiropadome 2021. gada 22. oktobra secinājumos aicināja Komisiju ierosināt nepieciešamās izmaiņas Savienības tiesiskajā regulējumā un konkrētus pasākumus,

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

kas nodrošinātu tūlītēju un pienācīgu reakciju uz hibrīddraudiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām. Tāpēc vajadzētu būt iespējai iedarbināt apturēšanas mehānismu, ja pastāv riski vai draudi dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, ko rada hibrīddraudi, piemēram, valsts atbalstīta migrantu instrumentalizācija, kuras mērķis ir destabilizēt vai graut sabiedrību un svarīgas institūcijas.

- (6) Ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, ko izmanto Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumā uzskaitītās trešās valstis, ļauj bez vīzas ieceļot Savienībā trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem citādi būtu vajadzīga vīza. Saskaņā ar ieguldītājiem paredzētām pilsonības shēmām pilsonību piešķir apmaiņā pret iepriekš noteiktiem maksājumiem vai ieguldījumiem bez reālas saiknes ar attiecīgo trešo valsti. Lai gan Savienība ievēro suverēnu valstu tiesības lemt par savām naturalizācijas procedūrām, bezvīzu režīma trešām valstīm nevajadzētu ļaut izmantot bezvīzu piekļuvi Savienībai kā instrumentu, ar ko piesaistīt individuālus ieguldījumus apmaiņā pret pilsonību. Lai novērstu to, ka bezvīzu piekļuvi Savienībai izmanto šim nolūkam, vajadzētu būt iespējai apturēt tādas trešās valsts atbrīvojumu no vīzas prasības, kura izvēlas izmantot šādas ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, saskaņā ar kurām pilsonību piešķir bez reālas saiknes ar attiecīgo trešo valsti.
- (7) Ja Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumā uzskaitītās trešās valsts vīzu politika nav saskaņota ar Savienības vīzu politiku attiecībā uz to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir vajadzīga vīza, tas varētu izraisīt neatbilstīgu migrāciju uz Savienību, sevišķi, ja attiecīgā trešā valsts atrodas ģeogrāfiski tuvu Savienībai. Tāpēc, ja pēc novērtējuma Komisija secina, ka pastāv risks, ka būtiski palielināsies to trešo valstu valstspiederīgo skaits, kuri nav minētās trešās valsts valstspiederīgie un kuri likumīgi ierodas minētās trešās valsts teritorijā un pēc tam neatbilstīgi ieceļo dalībvalstu teritorijā, vajadzētu būt iespējai iedarbināt apturēšanas mehānismu.
- (8) Ja būtiski palielinās to trešās valsts valstspiederīgo skaits, kuriem atteikta ieceļošana vai par kuriem konstatēts, ka viņi uzturas dalībvalsts teritorijā bez tiesībām to darīt, vai to trešās valsts valstspiederīgo patvēruma pieteikumu skaits, attiecībā uz kuru patvēruma atzīšanas līmenis ir zems, vai smagu noziedzīgu nodarījumu skaits, kas saistīti ar minētās trešās valsts valstspiederīgajiem, Komisijai būtu katrā gadījumā atsevišķi jāizvērtē robežlielumi apturēšanas mehānisma iedarbināšanai. Konkrēti, Komisijai būtu jāspēj novērtēt, vai dalībvalstu paziņotajos gadījumos vai saskaņā ar Komisijas veikto analīzi pastāv īpaši apstākļi, kas pamatotu zemāku vai augstāku robežlielumu piemērošanu nekā Regulas (ES) 2018/1806 attiecīgajos noteikumos norādītie. Komisijas novērtējumā būtu jāņem vērā, piemēram, dalībvalstu ārējo robežu neatļautas šķērsošanas gadījumu, nepamatotu patvēruma pieteikumu vai noziedzīgu nodarījumu skaits proporcionāli skarto dalībvalstu skaitam un lielumam un šo rādītāju ietekme uz kopējo migrācijas situāciju, patvēruma sistēmu darbību vai iekšējo drošību skartajās dalībvalstīs, kā arī pasākumi, ko attiecīgā trešā valsts veikusi, lai situāciju labotu.
- (9) Paziņojot Komisijai par apstākļiem, kas var būt pamatojums apturēšanai, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ņemt vērā atsauces laikposmus, kas ir garāki par diviem mēnešiem, lai identificētu ne tikai pēkšņas izmaiņas attiecīgajā situācijā, bet arī ilgāka termiņa tendences, kas var attaisnot vīzu apturēšanas mehānisma izmantošanu.
- (10) Kad Komisija to uzskata par vajadzīgu, vai pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma tai būtu jāziņo par rezultātiem, kas gūti, sistemātiski uzraugot bezvīzu

režīmus ar visām Regulas (ES) 2018/1806 II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm. Ziņojumā galvenā uzmanība būtu jāpievērš tām trešām valstīm, kas saskaņā ar Komisijas analīzi rada īpašas problēmas, kuras, ja netiek risinātas, var izraisīt apturēšanas mehānisma iedarbināšanu. Jo īpaši, Komisijai būtu jāapsver iespēja ziņot, neveicot dialogu par vīzu režīma liberalizāciju, par valstīm, kuras ir no jauna iekļautas II pielikumā, ja Komisija to uzskata par vajadzīgu un sevišķi pirmajos gados pēc tam, kad šīm valstīm ir stājies spēkā atbrīvojums no vīzas prasības.

- (11) Ja ir pieņemts lēmums uz laiku apturēt trešās valsts atbrīvojumu no vīzas prasības, būtu jāparedz atbilstošs laiks ciešākam dialogam starp Komisiju un attiecīgo trešo valsti nolūkā labot apstākļus, kuru dēļ apturēšana tika veikta. Šajā nolūkā ar Komisijas īstenošanas aktu noteiktās pagaidu apturēšanas ilgumam pirmajā posmā vajadzētu būt 12 mēnešiem ar iespēju to pagarināt vēl par 24 mēnešiem, otrajā posmā pieņemot deleģēto aktu. Ja līdz deleģētā akta spēkā esības termiņa beigām nav rasts risinājums un Komisija iesniedz tiesību akta priekšlikumu par attiecīgās trešās valsts pārcelšanu no Regulas (ES) 2018/1806 II pielikuma uz I pielikumu, Komisijai būtu jāpieņem deleģētais akts, ar ko pagaidu apturēšanu pagarina līdz brīdim, kad stājas spēkā pieņemtais priekšlikums.
- (12) Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti, ja pienācīgi pamatotos gadījumos, kas saistīti ar apturēšanas mehānisma iedarbināšanu, sevišķi svarīgu steidzamu iemeslu dēļ ir nepieciešama paātrināta rīcība, jo īpaši, lai novērstu bezvīzu ceļošanas ļaunprātīgu izmantošanu, kas izraisa tādu trešo valstu valstspiederīgo masveida pieplūdumu, kuri neatbilstīgi ierodas dalībvalstu teritorijā, vai nopietnu kaitējumu dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.
- (13) Pagaidu apturēšana būtu jāatceļ jebkurā laikā, ja apstākļi, kas apturēšanu izraisījuši, tiek laboti pirms apturēšanas perioda beigām. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāpieņem attiecīgi īstenošanas akts pirms atbilstošajā īstenošanas aktā noteiktā apturēšanas perioda beigām un deleģētais akts pirms atbilstošajā deleģētajā aktā noteiktā apturēšanas perioda beigām.
- (14) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK²³ 1. panta B. punktā.
- (15) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu, kas parakstīts starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā²⁴ šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B. un C. punktā, tos lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK²⁵ 3. pantu.

²³ Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.).

²⁴ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

²⁵ Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.).

- (16) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā²⁶ šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B. un C. punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES²⁷ 3. pantu.
- (17) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK²⁸; tādēļ Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Īrijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (18) Šī regula ir akts, kas pilnveido Šengenas *acquis* vai ir kā citādi saistīts ar to, kā attiecīgi noteikts 2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 1. punktā un 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) 2018/1806 groza šādi:

1) regulas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

Apturēšanas mehānisms

1. Atkāpjoties no 4. panta, atbrīvojumu no vīzas prasības attiecībā uz II pielikumā uzskaitītas trešās valsts pilsoņiem saskaņā ar 8.a–8.f pantā noteiktajiem nosacījumiem un procedūru uz laiku aptur, pamatojoties uz attiecīgiem un objektīviem datiem.

Apturēšanas mehānismu var iedarbināt ar paziņojumu, ko dalībvalsts sniedz Komisijai saskaņā ar 8.b pantu, vai pamatojoties uz analīzi, kuru Komisija veic saskaņā ar 8.c pantu.

2. Gadījumos, kad nolīgumā par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu starp Savienību un kādu no II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm ir iekļauti noteikumi par citādiem apturēšanas pamatojumiem vai procedūrām, piemēro minētos noteikumus, nevis šīs regulas 8.a, 8.e un 8.f panta noteikumus.”;

2) iekļauj šādus pantus:

“8.a pants

Apturēšanas pamatojumi

1. Apturēšanas mehānismu var iedarbināt ar šādiem pamatojumiem:

²⁶ OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

²⁷ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanas (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp.).

²⁸ Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

a) ir būtiski palielinājies tādu II pielikumā uzskaitītas trešās valsts pilsoņu skaits, kuriem ir atteikta ieceļošana vai par kuriem ir noskaidrots, ka tie bez attiecīgām tiesībām uzturas dalībvalsts teritorijā;

b) ir būtiski pieaudzis tādu II pielikumā uzskaitītas trešās valsts pilsoņu patvēruma pieteikumu skaits, kurai ir zems patvēruma atzīšanas līmenis;

c) ir samazinājusies sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā ar II pielikumā uzskaitītu trešo valsti vai citi nesadarbošanās gadījumi atpakaļuzņemšanas jomā;

d) pastāv tāds būtisks risks vai tiešs apdraudējums dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai saistībā ar kādu no II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm, kuru rada kāds no turpmāk minētajiem faktoriem:

i) ir būtiski pieaudzis tādu smagu noziedzīgu nodarījumu skaits, kuri ir saistīti ar minētās trešās valsts pilsoņiem, un tas tiek pamatots ar objektīvu, konkrētu un attiecīgu informāciju un datiem, ko sniegušas kompetentās iestādes;

ii) hibrīddraudi;

e) II pielikumā uzskaitīta trešā valsts izmanto ieguldītājiem paredzētu pilsonības shēmu, saskaņā ar kuru pilsonību piešķir bez reālas saiknes ar attiecīgo trešo valsti apmaiņā pret iepriekš noteiktiem maksājumiem vai ieguldījumiem;

f) II pielikumā uzskaitītas trešās valsts vīzu politika nav saskaņota un sevišķi tādēļ, ka minētā trešā valsts ģeogrāfiski atrodas tuvu Savienībai, pastāv risks, ka ievērojami palielināsies to trešo valstu valstspiederīgo skaits, kuri nav minētās trešās valsts valstspiederīgie un neatbilstīgi ieceļo dalībvalstu teritorijā pēc tam, kad ir uzturējušies minētās trešās valsts teritorijā vai šķērsojuši to;

g) attiecībā uz trešām valstīm, kuru valstspiederīgie, ceļojot uz dalībvalstu teritoriju, ir atbrīvoti no vīzas prasības, jo ir sekmīgi noslēgts dialogs par vīzu režīma liberalizāciju starp Savienību un minēto trešo valsti, – netiek pildītas konkrētās prasības, kuru pamatā ir 1. pants un kuras tika izmantotas, lai novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirt vīzu režīma liberalizāciju.

2. Šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta un d) apakšpunkta i) punktā būtisks palielinājums ir palielinājums, kas pārsniedz 50 % robežlielumu, ja vien Komisija saskaņā ar 8.b panta 4. punktu vai 8.c panta 2. punktu nesecina, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams mazāks vai lielāks palielinājums.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā zems patvēruma atzīšanas līmenis ir patvēruma pieteikumu atzīšanas līmenis, kas ir mazāks par 4 %, ja vien Komisija saskaņā ar 8.b panta 4. punktu vai 8.c panta 2. punktu nesecina, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams augstāks atzīšanas līmenis.

4. Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā samazinājusies sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā ar II pielikumā uzskaitītu trešo valsti nozīmē ar adekvātiem datiem pamatotu būtisku palielinājumu tādu atpakaļuzņemšanas pieteikumu noraidīšanas līmenī, kurus dalībvalsts iesniegusi minētajai trešai valstij attiecībā uz tās pilsoņiem vai, ja atpakaļuzņemšanas nolīgumā, kas noslēgts starp Savienību vai attiecīgo dalībvalsti un minēto trešo valsti, tā ir paredzēts, – attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri šķērsojuši minēto trešo valsti.

5. Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā par citiem nesadarbošanās gadījumiem atpakaļuzņemšanas jomā var uzskatīt šādus:

a) atpakaļuzņemšanas pieteikumi tiek noraidīti vai netiek savlaicīgi izskatīti;

- b) savlaicīgi atpakaļuzņemšanas nolīgumā noteiktajos termiņos netiek izdoti ceļošanas dokumenti atgriešanās vajadzībām vai tiek atteikts atzīt Eiropas ceļošanas dokumentus, kas izdoti pēc atpakaļuzņemšanas nolīgumā noteikto termiņu beigām;
- c) tiek izbeigts vai apturēts atpakaļuzņemšanas nolīgums, kas noslēgts starp II pielikumā uzskaitītu trešo valsti un Savienību.

8.b pants

Dalībvalsts paziņojums un tā izskatīšana

1. Dalībvalsts var paziņot Komisijai, ja vismaz divu mēnešu laikā salīdzinājumā ar to pašu laikposmu iepriekšējā gadā vai pēdējiem diviem mēnešiem pirms atbrīvojuma no vīzas prasības ieviešanas II pielikumā uzskaitīto trešo valstu valstspiederīgajiem tā saskaras ar vienu vai vairākiem apstākļiem, kas veido 8.a panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā un d) apakšpunkta i) punktā minēto apturēšanas pamatojumu.
2. Šā panta pirmajā punktā minētajā paziņojumā norāda iemeslus, kas ir tā pamatā, un iekļauj attiecīgus datus un statistiku, kā arī detalizētu paskaidrojumu par pagaidu pasākumiem, ko attiecīgā dalībvalsts ir veikusi, lai situāciju labotu. Savā paziņojumā attiecīgā dalībvalsts var norādīt attiecīgās trešās valsts pilsoņu kategorijas, uz kurām ir jāattiecinā īstenošanas akts saskaņā ar 8.e panta 1. punktu, un norāda detalizētu pamatojumu, kāpēc tas jā dara.
3. Komisija par šādu paziņojumu nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi.
4. Komisija izskata saskaņā ar šā panta 1. punktu veikto paziņojumu, ņemot vērā:
 - a) vai pastāv kāds no apstākļiem, kas atbilst 8.a panta 1. punkta a), b), c) vai d) apakšpunkta i) punktā minētajam pamatojumam;
 - b) to dalībvalstu skaitu, kuras ietekmējis kāds no minētajiem apstākļiem;
 - c) šo apstākļu vispārējo ietekmi uz migrācijas situāciju Savienībā – šāda ietekme izriet no dalībvalstu sniegtiem vai Komisijai pieejamiem datiem;
 - d) Eiropas robežu un krasta apsardzes²⁹, Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras³⁰, Eiropas Savienības Aģentūras tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropola)³¹ vai jebkuras citas Savienības iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras vai starptautiskās organizācijas sagatavotos ziņojumus, ja tie ir nepieciešami tādu apstākļu dēļ, kas radušies konkrētajā gadījumā;
 - e) informāciju, ko attiecīgā dalībvalsts, iespējams, ir sniegusi paziņojumā attiecībā uz iespējamiem pasākumiem, kas paredzēti 8.e panta 1. punktā;
 - f) vispārējo sabiedriskās kārtības un iekšējās drošības jautājumu, apspriežoties ar attiecīgo dalībvalsti.

5. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par veiktās izskatīšanas rezultātiem.

8.c pants

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010 (OV L 468, 30.12.2021., 1. lpp.).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

Komisijas veiktā uzraudzība un analīze

1. Komisija regulāri uzrauga, vai pastāv 8.a panta 1. punktā minētais apturēšanas pamatojums.

Sevišķi attiecībā uz trešām valstīm, kuras ir uzskaitītas II pielikumā, jo ir sekmīgi noslēgts dialogs par vīzu režīma liberalizāciju starp Savienību un minēto trešo valsti, Komisija pastāvīgi uzrauga, vai ir izpildītas konkrētās prasības, kuru pamatā ir 1. pants un kuras tika izmantotas, lai novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirt vīzu režīma liberalizāciju.

2. Ja Komisijai, ņemot vērā attiecīgos datus, ziņojumus un statistiku, ir konkrēta un uzticama informācija par to, ka pastāv kāds no 8.a panta 1. punktā minētajiem pamatojumiem, tā informē Eiropas Parlamentu un Padomi par savas analīzes rezultātiem, un tiek piemērots 8.e un 8.f pants.

8.d pants

Ziņošana

1. Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par uzraudzību, kas veikta saskaņā ar 8.c panta 1. punktu attiecībā uz trešām valstīm, kuras ir uzskaitītas II pielikumā, jo ir sekmīgi noslēgts dialogs par vīzu režīma liberalizāciju starp Savienību un minēto trešo valsti, vismaz reizi gadā un septiņus gadus pēc dienas, kad stājas spēkā vīzu režīma liberalizācija attiecībā uz šīm trešām valstīm, un pēc šā perioda beigām – tad, kad Komisija to uzskata par vajadzīgu, vai pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma. Ziņojumā galvenā uzmanība tiek pievērsta trešām valstīm, kuras Komisija, pamatojoties uz konkrētu un uzticamu informāciju, uzskata par tādām, kas vairs neatbilst konkrētām prasībām, kuru pamatā ir 1. pants un kuras tika izmantotas, lai novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirt vīzu režīma liberalizāciju.

2. Ja Komisija uzskata par vajadzīgu vai pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma tā ziņo arī par II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm, kas nav šā panta 1. punktā minētās valstis.

8.e pants

Īstenošanas akti

1. Ja, pamatojoties uz 8.b panta 4. punktā minēto izskatīšanu vai 8.c panta 2. punktā minēto analīzi un ņemot vērā sekas, ko atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšana rada Savienības un tās dalībvalstu vispārējām ārējām attiecībām ar attiecīgo trešo valsti, vienlaikus cieši sadarbojoties ar attiecīgo trešo valsti, lai rastu alternatīvus ilgtermiņa risinājumus, Komisija izlemj, ka nepieciešama rīcība, vai, ja vienkāršs dalībvalstu vairākums ir paziņojis Komisijai, ka pastāv 8.a panta 1. punkta a), b), c) apakšpunktā vai d) apakšpunkta i) punktā minētie apstākļi, Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar ko uz 12 mēnešiem aptur atbrīvojumu no vīzas prasības attiecīgās trešās valsts pilsoņiem.

Apturēšanu piemēro konkrētām attiecīgās trešās valsts pilsoņu kategorijām, atsaucoties uz attiecīgajiem ceļošanas dokumentu veidiem un – vajadzības gadījumā – uz papildu kritērijiem. Lemjot par to, kurām kategorijām apturēšana ir piemērojama, Komisija, pamatojoties uz pieejamo informāciju, iekļauj kategorijas, kas ir pietiekami plašas, lai efektīvi palīdzētu labot apstākļus, kuru dēļ apturēšana ir notikusi, vienlaikus ievērojot proporcionalitātes un nediskriminācijas principu saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantu. Attiecīgajā īstenošanas aktā nosaka datumu, kurā atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšanai jāstājas spēkā.

Komisija pieņem pirmajā daļā minēto īstenošanas aktu viena mēneša laikā pēc tam, kad:

- a) ir saņemts 8.b pantā minētais paziņojums;
- b) Eiropas Parlaments un Padome ir informēti par 8.c panta 2. punktā minēto analīzi;
- c) no vienkārša dalībvalstu vairākuma ir saņemts paziņojums par to, ka pastāv 8.a panta 1. punkta a), b), c) apakšpunktā vai d) apakšpunkta i) punktā minēts pamatojums.

Pirmajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Pienācīgi pamatotu sevišķi svarīgu steidzamu iemeslu dēļ Komisija saskaņā ar 11. panta 4. punktā minēto procedūru pieņem nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus, kas uz 12 mēnešiem aptur atbrīvojumu no vīzas prasības attiecīgās trešās valsts pilsoņiem.

3. Apturēšanas laikposmā Komisija izveido ciešāku dialogu ar attiecīgo trešo valsti, lai labotu attiecīgos apstākļus.

4. Ja apstākļi, kuru dēļ atbrīvojums no vīzas prasības uz laiku tika apturēts, ir laboti pirms saskaņā ar 1. un 2. punktu pieņemtajos īstenošanas aktos minētā termiņa beigām, Komisija pieņem īstenošanas aktu, lai atceltu pagaidu apturēšanu saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

8.f pants

Deleģētie akti

1. Ja 8.a pantā minētais pamatojums saglabājas, Komisija vēlākais divus mēnešus pirms 8.e panta 1. punktā minētā 12 mēnešu laikposma beigām saskaņā ar 10. pantu pieņem deleģēto aktu, ar kuru groza II pielikumu, uz laiku apturot tā piemērošanu visiem attiecīgās trešās valsts pilsoņiem uz 24 mēnešiem. Minēto grozījumu izdara, blakus attiecīgās trešās valsts nosaukumam iekļaujot zemspītras piezīmi, kurā norāda, ka atbrīvojums no vīzas prasības attiecībā uz minēto trešo valsti ir apturēts, un precizē minētās apturēšanas laikposmu.

Deleģēto aktu sāk piemērot dienā, kad beidzas 8.e panta 1. punktā minētā īstenošanas akta darbības termiņš.

2. Neskarot 6. panta piemērošanu, apturēšanas laikposmā attiecīgās trešās valsts pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, jābūt vīzai.

3. Dalībvalsts, kura saskaņā ar 6. pantu paredz jaunus atbrīvojumus no vīzas prasības tādas trešās valsts pilsoņu kategorijai, uz kuru attiecas akts, ar ko aptur atbrīvojumu no vīzas prasības, par minētajiem pasākumiem paziņo saskaņā ar 12. pantu.

4. Pirms saskaņā ar šā panta 1. punktu pieņemta deleģētā akta darbības termiņa beigām Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Ziņojumam var būt pievienots leģislatīvā akta priekšlikums grozīt šo regulu, lai pārceltu atsauci uz attiecīgo trešo valsti no II pielikuma uz I pielikumu. Tādā gadījumā Komisija saskaņā ar 10. pantu pieņem vēl vienu deleģēto aktu, ar ko groza II pielikumu, lai pagarinātu atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanas laikposmu no saskaņā ar šā panta 1. punktu pieņemtā deleģētā akta darbības termiņa beigām līdz brīdim, kad stājas spēkā grozījums, ar kuru attiecīgā trešā valsts tiek pārcelta uz I pielikumu. Zemsivītras piezīmi attiecīgi groza.

5. Ja apstākļi, kuru dēļ atbrīvojums no vīzas prasības uz laiku tika apturēts, ir laboti pirms saskaņā ar šā panta 1. un 4. punktu pieņemtajos deleģētajos aktos minētā termiņa beigām, Komisija saskaņā ar 10. pantu pieņem deleģēto aktu, ar kuru groza II pielikumu, lai atceltu pagaidu apturēšanu.”;

4) regulas 10. pantu groza šādi:

- a) panta 3. punktā vārdus “8. panta 6. punkta b) apakšpunktā” aizstāj ar vārdiem “8.f pantā”;
- b) panta 4. punktā vārdus “8. panta 6. punkta b) apakšpunktā” aizstāj ar vārdiem “8.f pantā”;
- c) panta 8. punktā vārdus “8. panta 6. punkta b) apakšpunktā” aizstāj ar vārdiem “8.f pantā”;

5) regulas 11. pantam pievieno šādu 4. punktu:

“4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.”

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*